

27 FEBRUARI 2024

OMBUIGEN

ACTIEPLAN TERUGDRINGEN TEKORT BUIG-BUDGET

GEMEENTE HILVERSUM

INLEIDING

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om bijstand te verlenen aan inwoners die over onvoldoende middelen beschikken om in noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te voorzien. En daarnaast de verantwoordelijkheid om inwoners in de bijstand naar werk te begeleiden. Deze verantwoordelijkheden liggen vast in de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004¹. Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van deze taken een gebundelde uitkering van de rijksoverheid: de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (hierna: BUIG). De hoogte van het budget wordt bepaald door de rijksoverheid op basis van een verdeelsleutel. Gemeenten mogen een overschot vrij besteden, maar moeten een tekort in beginsel zelf opvangen. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en houden.

Aanleiding

De gemeente Hilversum maakt al een aantal jaar meer kosten aan uitkeringsregelingen dan dat zij ontvangt aan budget. Ondanks dat dit op lokaal en regionaal niveau wordt ingezet op re-integratie naar werk, is de afgelopen jaren een stijgend tekort zichtbaar. De gemeente Hilversum wil de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in zetten en een gezond financieel beleid voeren. Om het tekort en de toename ervan terug te dringen, is dit actieplan opgesteld.

Leeswijzer

Het actieplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- de contextfactoren (wat is de Hilversumse praktijk);
- de actiepunten (waarop gaat de gemeente inzetten);
- de verwachte effecten (wanneer zijn de resultaten zichtbaar).

¹ IOAW: inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ: inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Bbz 2004: besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/uitkering-oudere-werklozen-ioaw-iow-ioaz>

CONTEXT

De gemeente Hilversum heeft al een aantal jaar tekort op het BUIG-budget. Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van dit tekort zien.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uitkeringen	€ 31.980	€ 32.280	€ 32.830	€ 33.560	€ 32.530	€ 35.620
Overige inkomsten	€ -515	€ -1.030	€ -960	€ -760	€ -190	€ -500
BUIG budget (rijk)	€ -29.030	€ -28.940	€ -31.310	€ -31.720	€ -29.780	€ -31.980
Nadeel	€ 2.435	€ 2.310	€ 560	€ 1.080	€ 2.560	€ 3.140
Vangnet (rijk)	€ -490					€ -400
Nadeel	€ 1.945	€ 2.310	€ 560	€ 1.080	€ 2.560	€ 2.740

(bedragen x €1.000)

In 2017 heeft de gemeente een onderzoek laten uitvoeren naar de oorzaken van het tekort op de BUIG. Een deel van de verklaring is het verdeelmodel dat de rijksoverheid hanteert bij de verdeling van het landelijk beschikbare budget voor BUIG. Dat is echter een deel van het verhaal. In dit hoofdstuk wordt de landelijke en lokale context geschetst.

Landelijke ontwikkelingen

Hilversum is een zogenaamde nadeelgemeente. De opbouw van het bijstandsbestand en de omgevingsfactoren zijn in Hilversum anders dan het landelijk gemiddelde dat de rijksoverheid hanteert voor de berekening van het budget. Dat is niet uniek. Uit de praktijk blijkt dat de verdeelsleutel voor meer gemeenten slecht uitvalt.

Landelijk is er aandacht voor de verdeelsleutel en hoe deze uitpakt. In 2023 zijn verschillen tussen tekort- en overschotgemeenten onderzocht: voor gemeenten met een groot aandeel huishoudens met huurtoeslag, een groot aandeel echtscheidingen, een groot aandeel (voormalig) studenten met psychische problematiek en een groot aandeel loonkostensubsidies² pakt de verdeelsleutel vaker nadelig uit. Deze factoren hangen veelal samen met een centrumfunctie van een gemeente. Hilversum vervult een centrumfunctie in de regio Gooi en Vecht. Het onderzoek heeft nog geen gevolgen voor de verdeelsleutel.

In juni 2023 is landelijk onderzocht welke invloed gemeenten hebben op een tekort of overschot³. De uitkomst is dat gemeenten geen invloed hebben op de inkomsten (het te ontvangen BUIG-budget). Op de uitgaven hebben gemeenten wel invloed: door lokale keuzes in beleid en uitvoering kunnen gemeenten uitgaven beperken. Daarnaast stelt het onderzoek dat gemeenten meer aandacht kunnen vragen voor het tekort en de bereidheid dit te veranderen. Echter, het onderzoek stelt ook dat gemeenteraden kunnen wennen aan een meerjarig tekort. Of dat andere tekorten zoals in de Jeugdzorg of Wmo groter zijn en daardoor meer politieke aandacht krijgen. Zowel landelijk als lokaal.

² SEO en Atlas Research in opdracht van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid: meerjarige tekorten en overschotten op het bijstandsbudget (2022).

³ AEF in opdracht van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid: verklaringen voor tekorten en overschotten op het bijstandsbudget (2023).

Lokale ontwikkelingen

Elk halfjaar publiceert Divosa de benchmark BUIG. Gemeente Hilversum gaat naar aanleiding van deze benchmark halfjaarlijks in gesprek met Divosa over de ontwikkelingen in het budget, de vergelijking met andere gemeenten en de lokale ontwikkelingen. In 2023 hebben de volgende lokale ontwikkelingen invloed op het BUIG-tekort:

- de kosten per uitkering;
- de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- de instroom van statushouders.

Divosa adviseerde aan gemeenten in 2023 om meer in te zetten op: re-integratie, preventie en handhaving.

Afgelopen jaar heeft de gemeente Hilversum daarom al acties ingezet om het tekort terug te dringen:

1. Begin 2023 is de aanbestedingsprocedure voor de re-integratiediensten voor onze inwoners afgerond. Het resultaat is dat de gemeente meer regie heeft op de ingekochte trajecten en dat er een nieuw en meer divers re-integratieaanbod is dat meer rekening houdt met de mate van afstand tot de arbeidsmarkt van een inwoner.
2. Sinds eind oktober 2023 hanteert de gemeente de SMART-methodiek bij aanmelding door klantmanagers en rapportages van re-integratiepartners. Klantmanagers en partners hebben hier een training voor gevolgd. De gemeente beoogt onze inwoners meer doel- en resultaatgericht te begeleiden en te ondersteunen.
3. Sinds eind oktober 2023 kunnen de klantmanagers andere voorzieningen inzetten, gericht op participatie in de maatschappij. Denk aan laagdrempelige activiteiten zoals een sport- en beweegprogramma, motivatie trainingen, sociale activering, vrijwilligerswerk, oriëntatietrajecten gericht op het verwerven van inkomsten etc.

De implementatie- en doorwerking op financiën van de acties kost tijd.

omBUIGen

Hilversum werkt regionaal samen op gebied van werk en participatie. De gemeenten Blaricum, Eemnes, Huizen, Laren, Gooise Meren, Wijdmeren en de regio Gooi en Vecht werken gezamenlijk aan het programma [“Werk en Participatie 2022-2026”](#). En blijven de kernwaarden en de ambities uit de in 2023 vastgestelde Hilversumse visie sociaal domein [“Wij zijn Hilversum”](#) leidend.

Dit actieplan is opgesteld om toekomstige tekorten zoveel als mogelijk te voorkomen of te verkleinen. Dit hoofdstuk beschrijft recente- en nieuwe aanpassingen in de uitvoering, ten behoeve van het terugdringen van het tekort. Per aanpassing wordt ingeschat wat dit vraagt, wanneer er uitgevoerd wordt, en wat het kan opleveren. De aanpassingen betreffen de volgende onderwerpen:

- statushouders;
- re-integratie;
- preventie;
- handhaving;
- nazorg en parttime werken;
- basisbanen en jobcarven;
- inkomsten uit marginaal ondernemen.

Statushouders

Om het aandeel statushouders in het bijstandsbestand terug te dringen en zo het volume van het bestand te beïnvloeden zetten we in op vier acties:

1 Een vroege start van inburgering

De wettelijke verplichting start pas bij vestiging in de gemeente. Hilversum gaat het inburgeringsproces eerder starten (conform het idee achter de nieuwe inburgeringswet): als de statushouder al is gekoppeld aan de gemeente, maar nog op het AZC verblijft.

Impact

Door een vroege start tijdens het verblijf op het AZC verliest de statushouder geen waardevolle tijd en wordt de wachttijd op huisvesting zinvol ingevuld. De statushouder kan hierdoor sneller participeren op de arbeidsmarkt. Naar verwachting kort dit een traject in met drie maanden.

Investering en dekking

Voor eventuele reiskosten van het AZC naar de taalschool en de trajectkosten worden gedekt vanuit de huidige begroting.

Planning

In Q1 en Q2 2024 fasegewijze oplevering.

2 Verhoogde taakstelling en intensivering inzet voor statushouders via een welkomstprogramma

We willen statushouders zo snel mogelijk laten meedoen in Hilversum. In het kader van integratie en inburgeren is het zinvol om statushouders daarom een welkomstprogramma aan te bieden zodra zij in onze gemeente komen wonen of zodra zij vanuit het AZC gekoppeld zijn aan onze gemeente. Om dit te bewerkstelligen, in combinatie met een verhoogde taakstelling is capaciteitsuitbreiding nodig.

Impact

Het welkomstprogramma heeft een maatschappelijke impact. Namelijk, statushouders zijn snel bekend met lokale instanties en instellingen waaronder de gemeente, politie, Versa, Bibliotheek, zorginstanties en ook werkgevers en vacatures. Statushouders zijn ook snel bekend met rechten en plichten van de Wet inburgering en Participatiewet.

Wij zullen de inzet bij de uitvoering van de Wet Inburgering intensiveren. Er is een duidelijke rol en taakverdeling tussen de taken van de gemeente (Inburgeringswet & Participatiewet), woningbouwverenigingen (huisvesten) en Vluchtelingenwerk ("welkom in de Wijk"). De gemeente heeft een regierol om toe te zien dat deze taken uitgevoerd worden. Wanneer deze taken naar behoren gedaan worden, zal dat direct effect hebben op de beschikbaarheid van de inwoner voor het inburgeringstraject dan wel de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt.

Door extra inzet faciliteren we een vroege kansrijke start in Hilversum en geven hiermee uitvoering aan de doorgaande lijn en doorstroom naar inburgering en werk. Mensen kunnen eerder geholpen worden en dat bespoedigt de integratie.

Investing en dekking

Er is extra capaciteit nodig vanwege de toename van statushouders (een onvermijdelijke ontwikkeling) en het ontwikkelen en uitvoeren van het welkomstprogramma. Via de voorjaarsnota 2024 zal een voorstel worden ingediend om de capaciteit met 2 fte (€ 160.000) uit te bereiden. De overige activiteiten worden gedekt vanuit de eerder vrij gemaakt middelen via de voorjaarsnota 2023.

Planning

In Q1 2024 opzetten.
In Q2 2024 starten.
In Q2 2025 evalueren.
In Q1 en Q2 2024 werving en selectie.

3 Duale trajecten

De gemeente wil meer specifieke werkgelegenheidsprojecten en (leerwerk)trajecten samenstellen en zorgen dat vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd. Het combineren van inburgering en werken: zgn. duale trajecten staan hierbij centraal.

Impact

Er is een grote vraag naar arbeidskrachten, in bijna elke sector. Door de juiste voorwaarden te scheppen en vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen kan duurzame uitstroom gerealiseerd worden. Er zijn hoogopgeleide statushouders die op hun eigen niveau graag willen werken maar daarvoor goede begeleiding en ondersteuning nodig hebben. Hiermee kan de gemeente maximaal tien statushouders versneld uit de bijstand laten uitstromen.

Investing en dekking

Afhankelijk van de verkenning volgen kosten voor inkooptrajecten. Dit wordt gedekt uit de huidige begroting.

Planning

In Q1 2024 verkenning benodigde financiële middelen met o.a. partners Tomin, UAF en taalscholen.
In Q2 2024 randvoorwaarden uitwerken en implementeren.
In Q3 2024 starten.

Re-integratie

Inzetten op re-integratie is een van de adviezen van Divosa om een BUIG-tekort terug te dringen. Recent is het re-integratieaanbod van de gemeente Hilversum vernieuwd.

4 Nieuw re-integratieaanbod

Wegens de mismatch op de arbeidsmarkt is het re-integratieaanbod vernieuwd. De nieuwe aanbieders zetten meer in op mensen met een (middel)grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Impact

Gemiddeld maken 43% van de uikeringsgerechtigden gebruik van het re-integratieaanbod in Hilversum. Landelijk is dit gemiddelde 58%. Dit is een verschil van 15%. Door in te zetten op het vernieuwde re-integratieaanbod verwacht de gemeente dit gat te dichten. Naar verwachting stromen hierdoor meer mensen uit de groep met een (middel)grote afstand tot de arbeidsmarkt uit naar (betaald) werk, opleiding of ondernemerschap. Inwoners gaan een actieve bijdrage leveren in de samenleving door naar vermogen inkomsten te verwerven en te participeren. We verwachten een jaar na invoering eerste financiële effecten, doordat meer inwoners uitstromen uit de bijstand.

Investing en dekking

De kosten worden gedekt vanuit de huidige begroting.

Planning

In Q2 2023 uitgevoerd.
In Q4 2024 evalueren.

Preventie

Naast inzetten op re-integratie, adviseert Divosa om in te zetten op preventie om een BUIG-tekort te beperken. In de huidige werkwijze krijgen inwoners na toekenning van een uitkering, een 'intake re-integratiegesprek'.

5 Toegang Participatiewet

De werkwijze van de toegang wordt vernieuwd. Iedere inwoner krijgt meteen een intake re-integratiegesprek met de klantmanager. De re-integratie activiteiten starten na het gesprek met de klantmanager. In hetzelfde gesprek doet de klantmanager een uitvraag op alle leefgebieden. Belemmeringen die inkomstenverwerving of participatie in de weg staan, worden in een vroegtijdig stadium preventief opgepakt.

Impact

Door deze aanpassing start de inwoner eerder met de re-integratie activiteiten. De inwoner krijgt daarnaast eerder begeleiding en ondersteuning bij de hulpvragen op leefgebieden. Het eerder starten met re-integratie vergroot de kans op het verwerven van inkomsten of als dat (nog) niet mogelijk is: deelname aan laagdrempelige activeringsactiviteiten of het aanvaarden van passende interventies op de leefgebieden. Wij verwachten binnen twaalf maanden een stijging van inkomsten bij de inwoners die na 1 september 2024 zijn ingestroomd. De gemeente bespaart ook op het aantal kortdurende toekenningen, door instroom in het voortraject te voorkomen.

Investing en dekking

De kosten worden gedekt vanuit de huidige begroting.

Planning

In Q3 2024 oplevering nieuwe werkwijze.

Handhaving

Handhaving is volgens Divosa één van de belangrijkste knoppen om aan te draaien. Hilversum heeft lange tijd zonder fraudepreventiemedewerkers gewerkt. Het handhavingsbeleid is verouderd. Er wordt een nieuw lokaal handhavingskader opgesteld dat aansluit bij de visie sociaal domein en drie wetsvoorstellen die naar verwachting in 2024 of 2025 van kracht zijn: de Participatiewet in balans, het wetsontwerp sociale zekerheid en het wetsvoorstel terugvordering en verhaal.

6 Versterkt handhavingskader

Handhaving wordt vormgegeven vanuit het nieuwe perspectief dat preventie en menselijke maat leidend zijn. Doel is voorkomen dat men bewust of onbewust onterecht bijstand ontvangt en daardoor in de problemen komt. De versterkte toegang gaat hierbij helpen. Hierin werkt de gemeente Hilversum samen met de gemeente Gooise Meren en de Sociale Recherche Gooi en Vechtstreek. De 2 reguliere handhavingsmedewerkers kunnen hun werkzaamheden hierdoor effectiever en efficiënter uitvoeren. Door deze samenwerking kan bovendien beroep worden gedaan op elkaars expertise en indien nodig op de elkaars capaciteit.

Impact

Hulpvragen op alle leefgebieden nemen af door vroegtijdige inzet van interventies en preventie. De inwoner krijgt eerder begeleiding en ondersteuning bij de hulpvragen op alle leefgebieden. De inzet van handhavers zorgt dat inwoners niet onterecht bijstand ontvangen. Zij richten zich in eerste instantie vooral op preventie, totdat er een nieuw handhavingskader is vastgesteld. Daarna acteren ze aan de hand van de opgestelde handhavingskaders. Landelijk incasseren gemeenten ongeveer 25% van de vorderingen. In Hilversum ligt dit percentage op 17%. Door het innen te intensiveren en in te zetten op preventie verwacht de gemeente het aantal openstaande incasso's te verkleinen.

Investing en dekking

Het opstellen van een nieuw handhavingskader brengt geen extra kosten met zich mee voor de gemeente. De handhavingsmedewerkers zijn al in dienst maar gaan op een andere manier uitvoering geven aan hun taken waardoor de bestaande capaciteit efficiënter wordt ingezet.

Planning

In Q4 2024* of in 2025 oplevering nieuw handhavingskader.

*De planning is sterk afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen.

Nazorg en parttime werken

Herinstroom in de bijstand komt veel voor. In Hilversum stroomt 10% binnen een halfjaar terug en 15% na een jaar. Dat is iets hoger dan de landelijke cijfers. Zowel landelijk als lokaal is er veel aandacht voor de herinstroom. Om parttime werken meer te laten lonen lanceerde de rijksoverheid de landelijke agenda breed offensief. Daarnaast stelt het college in het coalitieakkoord "Hilversum koesteren" de volgende ambitie: *"Begeleiding geven aan mensen die uitgestroomd zijn naar een baan om uitval te voorkomen."* Het college stelt structureel middelen beschikbaar.

7 Breed offensief

In juni 2023 implementeerde de gemeente Hilversum de landelijke agenda breed offensief. De agenda bevatte onder andere maatregelen over de verruiming van het vrijlaten van inkomen voor bijstandsgerechtigden en de borging van jobcoaching.

Impact

Het breed offensief maakt:

- jobcoaching beter vindbaar voor inwoners, zodat dit vaker wordt ingezet;
- parttime arbeid voor inwoners met een arbeidsbeperking aantrekkelijker, doordat zij voor een langere periode een hoger inkomen mogen vrijlaten;
- het administratieve proces van loonkostensubsidie makkelijker, zodat werknemers deze inwoners sneller aannemen.

Het doel is om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen en (parttime) arbeid meer te laten lonen. Door een nieuwe inzet van jobcoaching verhoogt het uitstroombestand. We verwachten een jaar na invoering eerste financiële effecten, doordat meer inwoners uitstromen uit de bijstand.

Investing en dekking

Dit is kostenneutraal voor de gemeente.

Planning

In Q2 2023 uitgevoerd.

8 Intensiveren nazorg en inpassen in caseload

Elk jaar keren vijftig inwoners binnen zes maanden na uitstroom terug in de bijstand. Het takenpakket van de huidige klantmanagers wordt uitgebreid om de nazorg te intensiveren. Dit is mogelijk door een capaciteitsuitbreiding van 1,5-2 FTE.

Impact

Duurzaam aan het werk zijn zorgt voor financiële onafhankelijkheid, structuur, zelfvertrouwen, afname mentale klachten, en een verhoogd gevoel van eigenwaarde bij inwoners. Maatschappelijke baten zijn: verlaagde kosten GGZ, afname overlastmeldingen, verminderde mantelzorg en afbouwende schuldhulpverlening. Twaalf maanden na de start wordt financieel effect verwacht omdat we voorkomen dat zes personen herinstromen.

Investing en dekking

Dit is een invulling van de ambities uit het coalitieakkoord, waarvoor middelen beschikbaar zijn gesteld. Het betreft structureel geld, waaruit de kosten voor capaciteitsuitbreiding worden gedekt.

Planning

In Q1 2024 vormgeving intensivering nazorg.

In Q2 2024 werving nieuwe klantmanagers.

In Q3 2024 implementatie.

Basisbanen en jobcarven

Om de werkgelegenheid in de gemeente Hilversum te stimuleren en de werkzekerheid te vergroten onder inwoners met een bijstandsuitkering zetten we in op de volgende actie:

9 Nieuwe werkgelegenheid in de publieke sector

De publieke sector leent zich om aanvullend werk, in andere woorden basisbanen, te organiseren. Zo kan de basisbaan een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid binnen de publieke en maatschappelijke ruimte van Hilversum. De basisbaan is een doorstroombaan. Dit dient als opstap naar regulier betaald werk. Het experimenteren met de basisbaan is opgenomen in het coalitieakkoord.

Impact

We verwachten dat acht bijstandsgerechtigden starten met een basisbaan die gericht is op doorstroom. Hierdoor dalen de maatschappelijke kosten en stijgen de maatschappelijke baten (gezondheid, zelfredzaamheid, zelfontwikkeling). Om dit in beeld te brengen hebben we de intentie om aan te sluiten op de tool:

[Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse \(MKBA\) loonkostensubsidie \(LKS\)](#). Deze wordt ontwikkeld door Berenschot, Divosa, Cedris en is in de afrondende fase.

Investing en dekking

Dit is een invulling van de ambities uit het coalitieakkoord, waarvoor middelen beschikbaar zijn gesteld. Het betreft incidenteel geld, waaruit de kosten voor acht basisbanen gedekt kunnen worden.

Planning

In Q1 2024 uitwerking concept basisbanen en plan van aanpak.

In Q2 selecteren potentiële werknemers en creëren basisbanen.

In Q3 en Q4 realisatie basisbanen.

Inkomsten uit marginaal ondernemen

Soms verrichten mensen op bescheiden schaal werkzaamheden voor eigen rekening en risico. Ze kunnen niet voldoen aan de criteria van het Bbz 2004, omdat ze op jaarbasis te weinig uren als zelfstandige werken, maar ze verdienen hiermee een inkomen dat lager is dan de geldende bijstandsnorm. De gemeente heeft in 2020 het beleid verruimd ten gunste van de bijstandsgerechtigden. Men mag (marginaal) ondernemen binnen de bijstandswet en er is een vrijlating van inkomsten van toepassing op de inkomsten die gegenereerd worden. Dit kan worden ingezet voor bijstandsgerechtigden die weinig kans maken op de reguliere arbeidsmarkt en (door lichamelijk of psychisch problematiek) niet in staat zijn om uren uit te breiden.

10 Inkomsten uit marginaal ondernemen/Project sociale corporatie Bloei

De sociale corporatie Bloei heeft een projectplan ingediend voor subsidie over de periode van één jaar. Maximaal tien leden of bijstandsgerechtigden worden begeleid bij het ondernemerschap met marginale inkomsten. In de opdracht aan Bloei kan gefocust worden op uitkeringsgerechtigden vanwege de beoogde besparing op de BUIG. Kwetsbare niet uitkeringsgerechtigde inwoners worden verwezen naar andere voorzieningen zoals dagbesteding.

Impact

Kwetsbare inwoners gaan een actieve bijdrage leveren in de samenleving door naar vermogen inkomsten te verwerven en te participeren. We stimuleren daarnaast ondernemerschap en creëren mogelijkheden voor bijstandsgerechtigden die vanwege beperkingen niet meer uren kunnen werken. Dit kan een jaarlijkse besparing opleveren van gemiddeld twee uitkeringen.

Investing en dekking

De kosten worden gedekt vanuit de huidige begroting.

Planning

In Q1 2024 opdracht verstrekken aan Bloei.

In Q2 2024 kandidaten werven.

VERWACHTE EFFECTEN

In de voorgaande hoofdstukken hebben we toegelicht hoe het komt dat Hilversum een tekort heeft op de BUIG, waar de invloed van de gemeente zit en welke aanpassingen de komende twee jaar in de uitvoering worden doorgevoerd om het tekort terug te dringen. In dit hoofdstuk gaan we in op de te verwachten financiële effecten en de tijdlijn.

Financieel effect

Het budget in de tabel hieronder is de begroting voor de uitvoering van Inburgering en Participatie (Re-integratie) in Hilversum, conform de programmabegroting 2024.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Participatiebudget	€ 1.446	€ 1.484	€ 1.477	€ 1.477	€ 1.477
Coalitieakkoord 2022-2026	€ 275	€ 450	€ 450	€ 300	€ 300
Uitvoering Inburgering	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275
SPUK Inburgering*	€ 1.900				
Uitvoering Werk & Participatie en Inburgering (Programma 3/taakveld 6.5)	€ 3.896	€ 2.209	€ 2.202	€ 2.052	€ 2.052

*Spuk inburgering: Het rijk vergoedt de gemaakte kosten voor 100%.

(bedragen x €1.000)

In de tabel hieronder zijn de kosten gespecificeerd per maatregel. De dekking voor deze kosten is grotendeels te vinden in het participatiebudget, het inburgeringsbudget, het coalitieakkoord en de SPUK Inburgering. Voor het benodigd budget van € 160.000 zal een voorstel gedaan worden via de voorjaarsnota 2024.

Ref.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
1	Een vroege start van inburgering	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
2	Verhoogde taakstelling en intensivering	€ 360	€ 360	€ 360	€ 360	€ 360
3	Duale trajecten	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
4	Nieuw re-integratieaanbod	€ 75	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
5	Toegang Participatiewet	€ 100	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Versterkt lokaal handhavingskader	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Breed offensief	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8	Intensiveren nazorg en inpassen in caseload	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
9	Nieuwe werkgelegenheid in de publieke sector	€ 50	€ 150	€ 150	€ -	€ -
10	Inkomsten uit marginaal ondernemen	€ 75	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	Totaal benodigd budget	€ 865	€ 915	€ 915	€ 765	€ 765
	Dekking uit					
	Participatiebudget	€ 230	€ 105	€ 105	€ 105	€ 105
	Coalitieakkoord 2022-2026	€ 275	€ 450	€ 450	€ 300	€ 300
	Uitvoering Inburgering	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
	Extra budget verhoogde taakstelling en intensivering (vijn2024)	€ 160	€ 160	€ 160	€ 160	€ 160

(bedragen x €1.000)

Niet alles kan gedekt worden vanuit de huidige begroting. Voor enkele acties wordt in de voorjaarsnota 2024 een voorstel gedaan voor een uitbreiding van budget voor capaciteit. Dit betreft capaciteit op het dossier inburgering.

De bedragen uit de tabel hierboven betreffen de kosten voor het realiseren van acties, zie hieronder het effect van de acties op de BUIG.

Beoogde besparing

Met de inzet van de omBUIG acties trachten wij onderstaande besparingen te kunnen realiseren.

Ref.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
1.2.3	Inburgering statushouders	€ 10	€ 10	€ 150	€ 150	€ 150
4	Nieuw re-integratieaanbod	€ 100	€ 170	€ 170	€ 170	€ 170
5	Toegang Participatiewet	€ 75	€ 125	€ 125	€ 125	€ 125
6	Versterkt lokaal handhavingskader	€ 100	€ 165	€ 165	€ 165	€ 165
7	Breed offensief	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
8	Intensiveren nazorg en inpassen in caseload	€ -	€ 100	€ 75	€ 75	€ 75
9	Nieuwe werkgelegenheid in de publieke sector	€ 15	€ 30	€ 65	€ 65	€ 65
10	Inkomsten uit marginaal ondernemen	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	Totaal OmBuiging	€ 400	€ 700	€ 850	€ 850	€ 850

(bedragen x €1.000)

Financieel effect op de BUIG

In 2024 stijgen de prijzen van uitkeringen landelijk met gemiddeld 3,75%, wanneer wij geen actie zouden ondernemen resulteert dit in een nadeel van € 2 miljoen. Echter met dit actieplan verwachten wij dit nadeel te kunnen reduceren naar € 1.6 miljoen in 2024 en vanaf 2026 conform de begroting van € 675.000. In de voorjaarsnota 2024 zullen wij voorstellen de nadelen te verwerken.

(-/-: voordeel/ +/+: nadeel)

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Uitkeringen	€ 35.400	€ 35.400	€ 35.400	€ 35.400
Loonkostensubsidie	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400
OmBUIGen	€ -300	€ -600	€ -750	€ -750
Overige inkomsten	€ -480	€ -480	€ -480	€ -480
OmBUIGen	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
BUIG budget (rijk)	€ -34.245	€ -34.245	€ -34.795	€ -34.795
Vangnet (rijk)	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo prognose	€ 1.675	€ 1.375	€ 675	€ 675
Huidige begroting (PB 2024)	€ 675	€ 675	€ 675	€ 675
Extra budget (voorjaarsnota 2024)	€ 1.000	€ 700	€ -	€ -

(bedragen x €1.000)

In de voorjaarsnota 2024 zullen wij bovenstaande begrotingswijzigingen voorstellen.

Kanttekening

Gemeenten hebben invloed op de lasten van de BUIG, dit betekent dat gemeente Hilversum alle nodig actie zal uitvoeren om de lasten zo laag als mogelijk te houden, om zo de te korten op de lasten te kunnen reduceren. De baten (landelijk BUIG-budget) daarentegen zijn zeer onvoorspelbaar.

Gemeente Hilversum heeft hier geen invloed op en valt niet vooraf goed te begroten. Hierdoor kunnen alsnog tekorten ontstaan, die buiten de invloedssfeer van de gemeente ligt.

Zie hieronder de ontwikkeling van het BUIG-budget de laatste jaren:

		(+: voordeel/ -: nadeel)					
Jaar		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Voorlopig Buig budget	€	27.610	€ 29.650	€ 30.190	€ 32.310	€ 32.180	€ 32.580
Definitief Buig budget	€	29.030	€ 28.940	€ 31.310	€ 31.720	€ 29.780	€ 31.980
Saldo	€	1.420	€ -710	€ 1.120	€ -590	€ -2.400	€ -600

(bedragen x €1.000)

Planning

In onderstaande tabel is de planning van dit actieplan weergegeven, per actie is het volgende toegelicht:

- de voorbereidingsfase **in het paars**;
- de oplevering of start met het vinkje ✓;
- de uitvoerende fase **in het rood**;
- de eerste zichtbare financiële effecten met de ster ★;
- de evaluatie aangegeven met het lemniscaat ∞.

Statushouders		Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025
1 Vroege start inburgering			✓	∞	★	∞	∞	∞	∞
2 Welkomstprogramma			✓			★		∞	
3 Duale trajecten				✓	★				∞
4 Capaciteit			✓		★				
Re-integratie									
5 Nieuw aanbod				★	∞				
Preventie									
6 Toegangsproces					✓			★	∞
Handhaving									
7 Nieuw beleidskader					✓		★		
Nazorg en parttime werken									
8 Breed Offensief				★		∞			
9 Intensiveren nazorg					✓			★	∞
Jobcarven en basisbanen									
10 Werk publieke sector			✓				★		∞
Inkomsten uit marginaal ondernemen									
11 Project Bloei			✓				★	∞	

Monitoring actieplan

De evaluatie van de acties en het effect is opgenomen in de planning. Voor de monitoring (van de voortgang) van het actieplan in zijn totaliteit wordt elk halfjaar een korte voortgangsrapportage opgesteld. Dit loopt gelijk met de publicatie van de benchmark BUIG van Divosa. Beide worden periodiek besproken met de verantwoordelijk wethouder. Elk jaar wordt een terugkoppeling gegeven in het college.